

den giver enhver Husbond sikkert gerne Afkald paa, og heldigvis er det jo noget, der ikke anvendes ret mange Steder. — Jeg mener endvidere, at Tyendeloven, saaledes som den nu er, mangler Bestemmelser om, hvilke Friheder et Tyende kan kræve i sin Tjeneste. Det er jo meget tvivlsomt, om et Tyende har synderlig anden Frihed end den, Husbond og Madmoder godvillig og frivillig ville tildele det; paa dette Punkt er der en Mangel, og den bør efter min Formening afhjælpes. — Jeg er ogsaa enig i, hvad der er nævnt af andre Talere, at Tyendeloven burde indeholde en Bestemmelse om de Krav, et Tyende kan stille til de Opholdsrum, hvori det skal være uden for sin Arbejdstid. Jeg erkender vel, at her kan det være vanskeligt at træffe Bestemmelser, og jeg er enig med den sidste ærede Taler i, at det var jo ønskeligst og heldigst, om dette og andre Forhold vilde rette sig efterhaanden. Alle Vegne, hvor der er et godt Forhold mellem Tyendet og Husbonden, ville disse Forhold jo mere og mere rette sig af sig selv. Se vi ud over Landet, saaledes som Forholdet nu er, er der ingen, der vil nægte, at der er sket betydelige Fremskridt baade i den ene og den anden Henseende. Hvor Forholdene ere vanskeligst, er jo paa alle de Steder, paa de større Gaarde, hvor Tyendet alt for meget er overladt til sig selv, hvor det i Fritiden maa opholde sig i Borgestuen, uden at der er nogen af Herskabet eller Familiens Medlemmer til Stede. Hvor det saaledes er fuldstændig overladt til sig selv, er det jo lidt vanskeligere at holde den gode Tone. Jeg erkender, at saaledes som Forholdet er paa de større Steder, er der jo meget, der kan paaklages, men det er vanskeligere for Lovgivningsmagten at skride ind. Thi selv om man fik nok saa mange tvingende Bestemmelser, vilde man jo aldrig ved Lov kunne hindre, at der er eller vil være daarlige Husbønder, lige saa lidt som man kan forhindre, at der vil vise sig at være daarlige Tjenestetyender. Jeg er, som sagt, enig i de Udtalelser, der ere fremkomne saavel fra den højtærede Justitsminister som den ærede sidste Taler om, at Forholdet paakræver Opmærksomhed; men jeg tiltræder, hvad den ærede Taler sagde, at der ingen Nødstilstand er til Stede; det er der sikkert ikke.

Jeg anbefaler altsaa denne Sag til velvillig Overvejelse, og jeg vil ogsaa gerne være med til for mit Vedkommende at henstille til den højtærede Minister, saa snart han finder Tidspunktet belejligt at

fremsette Forslag til Revision af Tyendeloven. Men jeg gentager, at jeg for mit Vedkommende bestemt vil modsætte mig, at man gaar til en Ophævelse af Tyendeloven, det vilde langt fra være i Tyendets velforstaaede Interesse.

Barnert: Ogsaa jeg vilde gerne udtale min Forundring over, at det fra den ærede Ordførers Side angaaende denne Forespørgsel blev hævdet som en Slags Eneret fra hans Partis Side at varetage Tyendets Interesser. Denne Udtalelse har ganske naturligt foranlediget de andre Partier eller Grupper her i Salen til ved deres Ordfører at tage Stilling til Sagen, og endskønt jeg egentlig ikke havde tænkt mig at tage Ordet i denne Sag, vil det derfor ogsaa findes ganske naturligt, at jeg paa den Gruppens Vegne, jeg hører til, ogsaa siger et Par Ord, og det vil da være ganske overensstemmende med min personlige Stilling dertil. Min personlige Stilling dertil er jo egentlig allerede for adskillige Aar siden ganske klart givet i den Betænkning, som blev afgiven af Sorø Amts landøkonomiske Selskab over Tyendeforholdene, og som blev afgiven paa et Tidspunkt, da jeg havde den Ære at være Formand for Selskabet; jeg var altsaa ret medvirkende til, at denne Betænkning kom ud — det er jo for øvrigt allerede berørt saavel af den ærede Ordfører som fra den højtærede Justitsministers Side. Der var inden for Selskabet, som der meget rigtigt er blevet fremhævet af den højtærede Justitsminister, Repræsentanter for de forskellige Afskygninger af de politiske Partier og ligeledes for de forskellige Afskygninger inden for Landbruget, de større og de mindre Landbrugere, og Grunden til, at der blev nedsat et Udvalg til at fremkomme med en saadan Betænkning, var, at man havde Øjet aabent for, at der var Brøst til Stede i Tyendeforholdene, som man maatte søge at raade Bod paa. Jeg skal pege paa og henvise til denne Betænkning, som i alt væsentligt har fremdraget — endogsaa i skarpe Udtryk — de Brøst, som der fra Husbondens Side kunde være at anke over i Henseende til Tyendeforholdene, og naar denne Betænkning udkom og udkom med saa klar og utvetydig Tale, idet man ikke i nogen Maade vilde søge at begunstige Husbønderne over for Tyendet, havde det en dobbelt Hensigt. Den havde først og fremmest den Hensigt, som ogsaa er fremhævet, jeg tror fra den højtærede Justitsministers Side, at udøve en moralsk Indflydelse paa Husbønderne